

Úvodník

Lucia Berdisová

Poľský raper Mata, syn známeho akademika, v jednej skladbe spieva, že mu radili nemiešať prácu a alkohol. A on to napriek tomu urobil.

Matu mi do pozornosti dala blízka priateľka a kolegyňa, právnička a filozofka, Lidka. Rozmýšľala nad tým, či nerobí podobnú chybu ako Mata. Ibaže mieša prácu s priateľstvom. Priateľstvá si vytvára cez akademické spolupráce, cez konferencie a písanie článkov. Spriatelila sa s tými, s ktorými robí výskum a na ktorých robí výskum. Tieto priateľstvá potom majú špecifickú dynamiku. Niekedy „pracovné“ aspekty vzťahu ohrozia tie „priateľské“, niekedy naopak. Motivácie držať si druhého alebo druhú blízko sú ťažšie čitateľné, možno priveľmi komplexné, je v tom akýsi neporiadok.

Iste, podľa neporiadku spoznáme, že sa v priestore žije, pohybuje. A samozrejme, keď sa hýbeme, občas narážame.

Nad narážaniami môžeme rozmýšľať rôzne. Pred pár rokmi sa mi cez film *Crash* z roku 2004 ponúkol jeden z možných rámcov. Film otvárajú slová policajta po havárii: „Ide o pocit dotyku. V skutočných mestách chodíš, obtrieš sa o niekoho, niekto do teba drgne. V L. A. sa ťa nedotkne nikto. Sme stále za železom a sklom. Myslím si, že dotyk nám chýba tak veľmi, že sa zrážame, aby sme aspoň niečo cítili.“

Ostatné mesiace sme trochu ako v L. A. a máme vo vlnách šancu znovuobjavovať radosť z dotykov. Mnohí cez objatia priateľov v práci. Lebo Lidka nie je jediná, ktorá mieša. Možno si ho vlastne vieme analyticky odôvodniť. Ako hypotéza sa núka, že v práci sa úsilie vždy premení výsledok. Niekedy väčší, niekedy menší, ale výkon má efektivitu. V priateľstvách je to zložitejšie. Výťažok z emočnej námahy nie je pod našou kontrolou. Ak ich teda zmiešame, priateľstvo bude nevyhnutne „investične“ bezpečnejšie. Cítíme však, že to tak nie je. Je vlastne prirodzené pracovať s priateľmi. Veď práve u nich máme radosť z toho, že ich máme pri tele (na telo v slove „priateľ“ ma zas upozornila ďalšia priateľka, Kristína).

A ešte späť k slovu „crash“. Nejde totiž len o nehodu, má veľa významov. Crash je slangovo aj opica po užití návykovej látky a craving nášho tela, keď látka odchádza. Nie nepodobne, keď na niekoho romanticky zareagujeme, ale nie je to zas pád do lásky (fall in love), hovoríme, že máme naňho alebo na ňu crash. Cez náraz sa k partnerovi dostala vlastne aj Popoluška – oriešky čeladníkovi Vinckovi cvrnkli do nosa.

Zdá sa, akoby bolo hýbanie sa a narážanie napokon všade a stále.

O to viac nám vyrazí dych, ak pohyb našich priateľov, ktorých sme mixovali s prácou, zamrzne.

Rozumiem, že tí, ktorí ste miešali s robotou Juraja Odorčáka, máte teraz riadny crash. Dobré aspoň, že v tom nie ste sami.

Mgr. Lucia Berdisová, PhD., LL.M.
Ústav štátu a práva Slovenskej akadémie vied
Klemensova 19
811 09 Bratislava
e-mail: lucia.berdisova@yahoo.com
<https://orcid.org/0000-0003-0377-360X>